

ZGWL.WZU.0007.04.2024

STANOWISKO
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego
nr 03/2024 z dnia 29.02.2024 r. w sprawie:

ułatwienia dostępu do zawodu
nauczyciela przedszkolnego poprzez modyfikację
obowiązujących przepisów kształcenia

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, z głębokim zaniepokojeniem przyglądając się sytuacji kadrowej w przedszkolach na terenie naszego województwa, jak i w całej Polsce, dostrzega niepokojący trend braku nauczycieli wychowania przedszkolnego. Problem ten, eskalujący z roku na rok, staje się wyzwaniem dla systemu oświaty, wymagającym natychmiastowej i zdecydowanej reakcji. Jakość edukacji przedszkolnej, będącej fundamentem dla dalszego rozwoju i edukacji naszych dzieci, musi pozostać priorytetem. Wobec powyższego, konieczne jest zainicjowanie działań, które umożliwią szybkie i skuteczne rozwiązanie problemu braków kadrowych, zapewniając naszym najmłodszym mieszkańcom dostęp do najlepszej możliwej opieki i wychowania.

Dyrektorzy przedszkoli publicznych oraz niepublicznych działających na obszarze Województwa Lubuskiego alarmują, że zmagać się muszą z narastającym problemem niedoboru kadry dydaktycznej, niezbędnej nie tylko do prowadzenia zajęć edukacyjnych, ale także do zapewnienia odpowiedniej opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Priorytetem zawsze była i jest jakość wychowania przedszkolnego. Zdajemy sobie sprawę z tego, jak ważnym etapem jest rozwój dziecka przed wejściem w mury szkoły. Tym samym pragniemy wyrazić zaniepokojenie własne oraz osób kierujących ww. jednostkami obecną sytuacją kadrową w obszarze nauczycieli wychowania przedszkolnego, z którą zmagają się w coraz większym zakresie dyrektorzy w całym kraju. Wielokrotnie, analizując sytuację, zauważa się znaczne uszczuplenie wchodzących do zawodu młodych ludzi, które wynika z procesu edukacji nauczycieli wychowania przedszkolnego. W naszej ocenie do tej pory takich niedoborów kadrowych w tej grupie zawodowej jeszcze nie było. Dlatego też chcielibyśmy zwrócić szczególną uwagę na potrzebę dostosowania przez Ministerstwo Edukacji Narodowej obowiązujących przepisów prawa w zakresie ich kształcenia, a co za tym idzie, w celu umożliwienia osobom pragnącym wejść do zawodu, należałoby przywrócić możliwość zdobycia kwalifikacji poprzez studia podyplomowe oraz studia pierwszego i drugiego stopnia. Niestety wprowadzenie jednolitych studiów magisterskich powoduje, że osoby albo nie decydują się na studia z zakresu wychowania przedszkolnego bądź po ich zakończeniu trafiają do szkół, gdzie są im zapewnione korzystniejsze warunki czasu pracy. Należy

podkreślić, że dyrektorzy nie mają obecnie możliwości wyboru nauczycieli, ponieważ jest coraz mniej chętnych do pracy w przedszkolach. Jednocześnie wyrażają swoją obawę, że ostatecznie wpłynie to na jakość edukacji wychowanków oraz funkcjonowanie jednostek oświatowych. Powyższa ocena wynika również z faktu, że w ostatnich kilku latach nie pojawiają się praktykanci. Podobne sytuacje istnieją w wielu gminach w Polsce i z roku na rok nasilają się okoliczności poszukiwania chętnych do pracy w zawodzie nauczyciel wychowania przedszkolnego. Należy zaznaczyć, że obecnie obowiązujące wymagania powodują również, iż kuratorzy oświaty nie mogą wydać zgody, w myśl art. 10 ust. 9 Karty Nauczyciela, na zatrudnianie w przedszkolu np. studentów czwartego, piątego roku, którzy są tuż przed wejściem do zawodu, gdzie w szkole do edukacji wczesnoszkolnej mają taką możliwość.

Zwracamy się z prośbą o podjęcie działań w celu zwrócenia uwagi na ten ogólnopolski problem i uregulowanie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej systemu oświaty, by ułatwić kształcenie czy też doksztalcenie się osobom chętnym poświęcić się edukacji przedszkolnej. W związku z tym należałoby dążyć do zmian w przepisach, które umożliwią przyszłym nauczycielom wychowania przedszkolnego uzyskanie kwalifikacji poprzez studia podyplomowe oraz studiów pierwszego i drugiego stopnia, jak to było przed obecnym stanem prawnym, a nie wyłącznie w jednolitych 5-letnich studiach magisterskich. Należy podkreślić, że studia podyplomowe wielokrotnie stanowią skuteczny sposób na dostosowanie istniejącej kadry pedagogicznej do aktualnych potrzeb rynku pracy. Jednocześnie studia pierwszego i drugiego stopnia w kierunku wychowania przedszkolnego dostarczają solidnych podstaw teoretycznych i praktycznych, co z pewnością przełoży się na podniesienie jakości nauczania. Proponowane zmiany w przepisach powinny uwzględnić elastyczne podejście do kształcenia nauczycieli, pozwalając im wybierać formę nauki odpowiadającą ich indywidualnym potrzebom i sytuacji życiowej, jak jest to praktykowane w edukacji szkolnej. Dodatkowo taka zmiana przepisów wpłynie pozytywnie na zwiększenie dostępności kandydatów na rynku pracy w zakresie wychowania przedszkolnego, gdyż obecna sytuacja powoduje, że samorządy i dyrektorzy borykają się z wolnymi miejscami w tej grupie zawodowej nauczycieli, a to w konsekwencji będzie prowadzić do zmniejszenia liczby miejsc w przedszkolach, gdyż dyrektorzy nie będą mogli zapewnić właściwego bezpieczeństwa dzieciom objętych opieką.

Pragniemy zaznaczyć, że brak nauczycieli wychowania przedszkolnego wynika również z tego, iż nauczyciele chętniej wybierają pracę w szkole niż w przedszkolu. Mimo posiadania pełnego wyższego wykształcenia i ukończonych takich samych studiów magisterskich, szkoły oferują niższe pensum godzin - w przedszkolu zasadniczo 25 i 22 godziny pracy, a w szkole 18 godzin za takie samo wynagrodzenie. Coraz większe braki kadrowe to również wynik odchodzenia na emeryturę obecnego grona pedagogicznego przedszkoli. Nauczyciele odchodzą z zawodu także z powodu niskich pensji do innych branż, jak również do szkół, których dyrektorzy bardzo chętnie przyjmują ich na etat nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej. Dydaktycy z kolei bardzo chętnie podążają do szkół, by np. skorzystać z zasad placówek feryjnych: wolne ferie, wakacje, święta itp. Przedszkola pracują w każdym z wyżej wymienionych dni przy takich samych

wynagrodzeniach. Te same studia i zawód nauczyciela dają zupełnie inne warunki pracy w placówkach oświatowych. Nauczyciele wychowania przedszkolnego pragną takiego samego traktowania i nieróżnicowania nauczycieli na szkolnych i przedszkolnych, jak to ponownie miało miejsce przy przyznawaniu tzw. bonów na laptopy. Nauczyciele przedszkolni potrzebują laptopów w takim samym zakresie jak nauczyciele w szkołach, ponieważ nieustannie przygotowują wiele materiałów do zajęć dydaktycznych i wychowawczych. Nauczyciele ci są zarówno matematykami, jak i przyrodnikami, muzykami, plastykami, edukatorami w wielu innych dziedzinach, dbają o kształtowanie postaw społecznych i patriotycznych naszego najmłodszego pokolenia.

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego apeluje o pilne podjęcie działań legislacyjnych, które pozwolą na przeciwdziałanie narastającemu kryzysowi kadrowemu w przedszkolach. Wzywamy do współpracy Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz wszystkie zainteresowane strony, aby przywrócić możliwość zdobywania kwalifikacji przez studia podyplomowe oraz studia pierwszego i drugiego stopnia. Naszym wspólnym celem powinno być stworzenie warunków, które nie tylko zaspokoją bieżące potrzeby kadrowe, ale również zapewnią stabilność i rozwój systemu edukacji przedszkolnej w Polsce. Tylko dzięki wspólnym wysiłkom możemy zapewnić, że nasze dzieci otrzymają solidne fundamenty edukacyjne, niezbędne do ich dalszego rozwoju i sukcesu w życiu.

I WICEPREZES
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego
Sylvia Łaźniewska
Sylvia Łaźniewska